

**EVROPSKÁ
KOMISE**

V Bruselu dne 4.10.2012
C(2012) 7059 final

STANOVISKO KOMISE

ze dne 4.10.2012

**podle čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 714/2009 a čl. 10 odst. 6 směrnice 2009/72/ES – Česká
republika – Certifikace ČEPS (elektrina)**

STANOVISKO KOMISE

ze dne 4.10.2012

podle čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 714/2009 a čl. 10 odst. 6 směrnice 2009/72/ES – Česká republika – Certifikace ČEPS (elektrina)

I. ŘÍZENÍ

Dne 7. srpna 2012 Komise obdržela od českého Energetického regulačního úřadu (dále jen „ERÚ“) oznámení ze dne 30. června 2012 podle čl. 10 odst. 6 směrnice 2009/72/ES¹ (dále jen „směrnice o elektřině“) o návrhu rozhodnutí o certifikaci společnosti ČEPS, a.s., (dále jen „ČEPS“) coby provozovatele přenosové soustavy.

Dne 27. srpna 2012 si Komise od ERÚ vyžádala k věci doplňující informace, které obdržela 7. září 2012.

Podle čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 714/2009² (dále jen „nařízení o elektřině“) je Komise povinna přezkoumat návrh oznámení o certifikaci a sdělit příslušnému národnímu regulačnímu orgánu své stanovisko, pokud jde o slučitelnost s čl. 10 odst. 2 a článkem 9 směrnice o elektřině.

II. POPIS OZNÁMENÉHO ROZHODNUTÍ

SOUVISLOSTI

Společnost ČEPS je státem vlastněná společnost, která vlastní a provozuje elektrickou přenosovou soustavu v České republice a která je výlučným držitelem licence na přenos elektřiny. Společnost ČEPS je řízená v souladu s energetickým zákonem a je oprávněná provozovat pouze činnosti, k nimž ji opravňuje zákon.

Společnost ČEPS je plně vlastněná státem a za správu majetkové účasti ve společnosti odpovídá Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Společnost ČEPS zažádala o certifikaci v souladu s modelem odděleného vlastnictví.

ERÚ posoudil, zda a do jaké míry ČEPS splňuje požadavky modelu odděleného vlastnictví stanovené českými právními předpisy, jimiž se provádí směrnice o elektřině. Ve svém předběžném rozhodnutí ERÚ dospěl k závěru, že ČEPS požadavky modelu odděleného

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (Text s významem pro EHP), Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 15.

vlastnictví splňuje, a nestanovil žádné podmínky. Na základě toho ERÚ předložil své předběžné rozhodnutí Komisi a požádal o její stanovisko.

III. PŘIPOMÍNKY

Na základě předloženého oznámení tímto Komise k předběžnému rozhodnutí vznáší níže uvedené připomínky.

Volba modelu odděleného vlastnictví

Model oddělení, který byl zvolen v tomto případě, je oddělení vlastnictví. Ustanovení čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině zejména uvádí konkrétní způsob takového oddělení, kdy jsou činnosti v oblasti přenosu právně oddělené od veškerých činností v oblasti výroby nebo distribuce plynu nebo elektřiny prováděných státem a kdy nad oběma druhy činností vykonávají kontrolu a odpovídají za ně samostatné veřejnoprávní subjekty. Podle českých právních předpisů, jimiž se provádí směrnice o elektřině, je společnost ČEPS oprávněná tento způsob oddělení použít.

1. Oddělení v rámci státu

Ustanovení čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině připouští možnost v rámci modelu odděleného vlastnictví, kdy stát vykonává kontrolu nad přenosovými činnostmi i nad činnostmi v oblasti výroby a dodávek, avšak pouze pokud příslušné činnosti provádí různé veřejnoprávní subjekty. Podle pravidel pro oddělení vlastnictví by proto dva samostatné veřejnoprávní subjekty měly být považovány za dvě různé osoby a měly by být schopny vykonávat kontrolu nad výrobou a dodávkami na straně jedné a nad přenosovými činnostmi na straně druhé, pokud lze prokázat, že nejsou společně ovládány jiným veřejnoprávním subjektem v rozporu s pravidly pro oddělení vlastnictví. Dotčené veřejnoprávní subjekty musí být skutečně samostatné. V takových případech musí být prokázáno, že požadavky na oddělení vlastnictví podle článku 9 směrnice o elektřině jsou zakotveny ve vnitrostátních právních předpisech a řádně dodržovány. Tuto skutečnost je třeba posoudit v každém jednotlivém případě zvlášť. Komise vyjádřila svůj názor na uplatňování čl. 9 odst. 6 již dříve, zejména v rámci svého stanoviska k případu certifikace dánského provozovatele přenosové soustavy elektřiny a plynu Energinet.dk³.

Z předběžného rozhodnutí vyplývá, že společnost ČEPS je plně vlastněná státem, Českou republikou, a majetkový podíl ve společnosti spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Podle návrhu rozhodnutí Ministerstvo průmyslu a obchodu spravuje kromě společnosti ČEPS také majetkovou účast státu v dalších čtyřech státem vlastněných podnicích. Žádný z těchto podniků však neprovozuje činnost výrobce elektřiny, obchodníka s elektřinou, výrobce plynu ani obchodníka s plynem. Kromě toho žádný z členů představenstva nebo dozorčí rady těchto podniků nemá žádná práva ve společnostech zabývajících se výrobou nebo dodávkami elektřiny či plynu.

Česká republika vlastní a ovládá také další společnosti, které se zabývají výrobou a dodávkami elektřiny a plynu a v nichž majetkovou účast státu spravují ministerstva nebo

³ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/certification/2012_007_dk_en.pdf.

veřejnoprávní subjekty. Podle veřejně dostupných informací⁴ Česká republika zejména vlastní většinu akcií v dominantním energetickém podniku ČEZ (69,78 % k 31. prosinci 2010). Správu majetkové účasti ve společnosti ČEZ vykonává Ministerstvo financí (69,7 % akcií) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (0,41 % akcií). Komise si je vědoma, že mohou existovat i další společnosti vlastněné Českou republikou, nad nimiž vykonávají kontrolu ministerstva nebo veřejnoprávní subjekty a které se rovněž věnují výrobě a dodávkám elektřiny a plynu. ERÚ však neuvedl ve svém návrhu rozhodnutí úplný seznam takových společností.

Obecně Komise považuje samostatná ministerstva nebo veřejnoprávní subjekty vykonávající kontrolu nad přenosem elektřiny a plynu na jedné straně a nad činnostmi v oblasti výroby a dodávek elektřiny a plynu na druhé straně za subjekty, které za určitých podmínek mohou být dostatečně samostatné ve smyslu čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině.

Komise však poukazuje, že ERÚ ve svém návrhu rozhodnutí důkladně neposoudil, zda byly požadavky čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině splněny. V návrhu rozhodnutí se ERÚ omezil na zjištění, zda některá ze společností kontrolovaná stejným ministerstvem jako ČEPS – tedy Ministerstvem průmyslu a obchodu – neprovozuje činnost výrobce elektřiny, obchodníka s elektřinou, výrobce plynu nebo obchodníka s plynem. ERÚ v návrhu rozhodnutí nehodnotil, zda je v případě Ministerstva průmyslu a obchodu a dalších ministerstev či veřejnoprávních subjektů, které jménem České republiky spravují majetkovou účast státu v podnicích zabývajících se výrobou nebo dodávkami elektřiny nebo plynu, zaručen dostatečný stupeň samostatnosti v souladu s čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině. Kromě toho, jak je uvedeno výše, ERÚ nepředložil ani úplný seznam státem vlastněných podniků zabývajících se výrobou nebo dodávkami elektřiny nebo plynu.

Komise proto dne 27. srpna 2012 zaslala ERÚ žádost o doplňující informace, především o posouzení, zda byly v daném případě splněny požadavky čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině, a také o úplný seznam energetických společností s majetkovou účastí státu spolu s údaji o tom, které ministerstvo nebo veřejnoprávní subjekt za jednotlivé společnosti odpovídá. ERÚ předložil doplňující informace v dopise ze dne 7. září 2012.

ERÚ se ve své odpovědi soustředil především na vztah mezi společnostmi ČEPS a ČEZ a na ministerstva, do jejichž kompetence správa těchto dvou společností spadá, neposkytl však úplný seznam všech energetických společností vlastněných Českou republikou. Komise upozorňuje, že k tomu, aby mohla posoudit, zda byly splněny podmínky čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině, je nutný úplný seznam všech státem vlastněných společností, které se zabývají výrobou a/nebo dodávkami elektřiny a/nebo plynu. Komise vyzývá ERÚ, aby shromáždil uvedené informace k dokončení svého posudku a tento posudek zahrnul do konečného rozhodnutí.

Z doplňujících informací dodaných ERÚ vyplývá, že pokud jde o stupeň samostatnosti jednotlivých ministerstev, má podle českých právních předpisů (a zejména Ústavy ČR) každé ministerstvo svou vlastní odpovědnost v rámci své působnosti a samostatnou rozhodovací pravomoc v oblasti, za niž odpovídá. Zejména pak jedno ministerstvo nemůže dávat pokyny jinému ministerstvu ohledně toho, jak by mělo jednat, a ministři mají právní i politickou odpovědnost za své ministerstvo a samostatnou rozhodovací pravomoc v oblastech, jež spadají do jejich působnosti.

⁴ <http://www.cez.cz/cs/o-spolecnosti/cez/struktura-akcionaru.html>.

Z doplňujících informací poskytnutých ERÚ rovněž vyplývá, že podle českého práva (§24a odst. 3 energetického zákona) státní orgán, orgán územního samosprávného celku nebo jiná osoba veřejného práva, která vykonává kontrolu nebo jiné právo nad výrobcem elektřiny, výrobcem plynu, obchodníkem s elektřinou nebo obchodníkem s plynem, musí být nezávislá na státním orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo jiné osobě veřejného práva, která vykonává kontrolu nebo jiné právo nad provozovatelem přenosové soustavy.

Dále, zejména pokud jde o vztah mezi elektrárenskou společností ČEZ, v níž majetkovou účast státu spravuje Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí, a provozovatelem elektrické přenosové soustavy ČEPS, v němž majetkovou účast státu spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, ERÚ potvrdil, že žádná z osob působících na uvedených ministerstvech není členem představenstva ani dozorčí rady společnosti ČEPS nebo společnosti ČEZ. ČEPS je samostatný právní subjekt, jehož každodenní provoz řídí vedení společnosti. V souladu s českým právem (§24a odst. 2 písm. f) energetického zákona) nesmí členové představenstva ani dozorčí rady ČEPS zastávat vedoucí funkci nebo mít jakékoliv obchodní zájmy v jiné společnosti, která je výrobcem elektřiny, výrobcem plynu, obchodníkem s elektřinou nebo obchodníkem s plynem. ERÚ také uvádí, že finanční prostředky ČEPS jsou oddělené od finančních prostředků státu.

S ohledem na uvedené skutečnosti a po jejich zvážení jako celku, a zejména s ohledem na to, že Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí mají v rámci svých oblastí působnosti nezávislou rozhodovací pravomoc, Komise usoudila, že v případě jednotlivých ministerstev v rámci České republiky zjevně existuje určitý stupeň samostatnosti. Nicméně informace, které ERÚ na žádost Komise poskytl, nejsou dostatečně podrobné ani úplné a musí být proto doplněny, aby bylo možné určit, zda stupeň samostatnosti v tomto případě splňuje požadavky čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině. Příslušný posudek musí vycházet z úplného seznamu českých společností vlastněných státem, které se zabývají výrobou nebo dodávkami elektřiny a/nebo plynu, a musí zahrnovat, mimo jiné, posouzení existence záruk, jejichž úkolem je zabránit podrobení jednotlivých ministerstev společnému vlivu jiného veřejnoprávního subjektu, který by mohl usilovat o koordinaci jejich rozhodnutí (např. jiného ministerstva nebo předsedy vlády). ERÚ musí rovněž uvést, jakým způsobem hodlá v tomto ohledu kontrolovat a uplatňovat soulad s čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině. Musí být upřesněna také forma oddělení finančních prostředků ČEPS od finančních prostředků státu.

Komise došla k závěru, že na základě neúplných informací, které ERÚ předložil, nelze potvrdit, zda je v případě dotčených veřejnoprávních subjektů v rámci České republiky dostatečně zaručeno účinné oddělení ve smyslu požadavku na samostatnost podle čl. 9 odst. 6 směrnice o elektřině. Komise tímto vyzývá ERÚ, aby svůj posudek v tomto bodě doplnil a zahrnul jej do konečného rozhodnutí.

6. Závěr

V souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení o elektřině je ERÚ povinen při přijímání konečného rozhodnutí o certifikaci ČEPS v nejvyšší možné míře zohlednit připomínky Komise, jež jsou uvedeny výše. Své rozhodnutí ERÚ následně sdělí Komisi.

Stanoviskem Komise k tomuto konkrétnímu oznámení nejsou dotčena žádná další stanoviska, jež Komise případně přijme ve vztahu k národním regulačním orgánům ohledně jakýchkoliv oznámení o navrhovaných opatřeních týkajících se certifikace nebo ve vztahu k vnitrostátním

orgánům odpovědným za provádění právních předpisů EU ohledně souladu jakéhokoliv vnitrostátního prováděcího opatření s právem EU.

Komise tento dokument zveřejní na svých internetových stránkách. Komise nepovažuje informace zde obsažené za důvěrné. Komise tímto ERÚ vyzývá, aby ji do pěti pracovních dnů od obdržení tohoto dokumentu informoval, zda se domnívá, že tento dokument podle pravidel EU a vnitrostátních pravidel o obchodním tajemství obsahuje důvěrné informace, které by chtěl před zveřejněním odstranit. Případná žádost by měla být odůvodněna.

V Bruselu dne 4.10.2012.

*Za Komisi
Günther Oettinger*

člen / členka Komise

